

Budu 4erez 5

SMS på ryska

Tor-Björn Fjellner

Slaviska Institutionen

Examensarbete 15 hp

Ryska

Ryska III (30 hp)

Höstterminen 2013

Handledare: Anna Ljunggren

English title: Budu 4erez 5 – SMS in Russian

Stockholms
universitet

Budu 4erez 5

SMS på ryska

Tor-Björn Fjellner

Sammanfattning

Denna uppsats presenterar en rad olika språkliga företeelser som förekommer i sms på ryska och diskuterar tänkbara tolkningar och förklaringar till dessa.

Dels finner vi en rad strategier som verkar syfta till att antingen få in hela meddelandet i ett SMS eller till att begränsa arbetet med textinmatning. Hit hör utelämnade mellanslag, överhoppade skiljetecken, förkortningar, satsförkortningar och utelämnad kontextuell information. Även bruket att skriva rysk text med latinska tecken kan i viss mån hänföras hit.

Samtidigt är SMS en ung kommunikationskanal, som inbjuder till lekfullhet och experiment av olika slag. Hit hör bl.a. användning av s.k. smileys, lek med ord och stil, inblandning av andra språk.

Vidare diskuteras förekomsten av stavfel och deras tänkbara orsaker.

Studien bygger på ett material som är insamlat i Moskva i maj 2010.

Nyckelord

#a Ryska språket #x SMS (textmeddelanden) #2 sao

Inledning	1
Bakgrund	1
Litteratur och tidigare forskning	2
Syfte och målsättning	4
SMS som kommunikationskanal.....	4
Allmänt.....	4
SMS-språket i ett historiskt perspektiv	4
Tekniska förutsättningar	5
Storleken på ett textmeddelande över SMS	6
Metod.....	6
Arbetsgång	6
Förbehåll kring statistiska referenser	7
Funna egenheter.....	8
Telegram- och SMS-språk, en jämförelse.....	9
Avsaknad av mellanslag.....	10
Interpunkt	12
Utelämnat mellanslag efter skiljetecken	13
Utelämnade skiljetecken	13
Translitteration.....	15
Utelämnande av information som är känd från kontexten	19
Ovanliga förkortningar.....	20
Satsförkortningar.....	21
Icke-verbala SMS och Smileys.....	21
Stavfel.....	23
Talspråk/Lek med stil	24
Avslutningsord.....	27
Framtiden	28
Litteraturhänvisningar	29
Böcker och artiklar.....	29
Internetresurser	30

Inledning

Den 3 december 2012 basunerade nyhetsmedia runtom i världen ut att SMS som kommunikationsform just fyllt 20 år. Världens första SMS-meddelande skickades nämligen av ingenjören Neil Papworth den 3 december 1992. (Se t.ex. internetresurser 1 och 2.)

Trots att denna kommunikationskanal ännu är relativt ung, så har den vunnit stor popularitet. SMS har fått sin egen kultur och etikett. Även på ryska har en egen stil (eller snarare ett antal stilar) utvecklats. Denna uppsats studerar hur denna relativt unga kommunikationskanal används för att skicka meddelanden på ryska språket.

I arbetet med denna uppsats, har jag haft förmånen att ta del av innehållet i ett relativt stort antal ryska SMS (nästan 60 000 sms). Även om mer än hälften av dem av olika skäl visade sig vara irrelevanta för undersökningen (se detaljer i metodavsnittet), så innebar det ändå en god möjlighet att studera förekomster av olika språkliga fenomen i ryskspråkiga SMS.

Bakgrund

SMS (Short Message Service) är en teknisk möjlighet att skicka korta textmeddelanden till och från mobiltelefoner. I teknisk litteratur betecknas tjänsten SMS, medan själva meddelandet kallas SM (short message). I denna text väljer jag dock att följa det spridda bruket att beteckna även själva meddelandet med "SMS".

Som namnet antyder, är utrymmet i ett SMS begränsat. De tekniska begränsningarna diskuteras mer i detalj i kapitlet "SMS som kommunikationskanal".

Ytterligare en anledning att begränsa längden på den skrivna texten är att det vanligtvis är besvärligare att mata in en text på en telefon, jämfört med ett vanligt tangentbord för dator.

I normalfallet saknar korrespondenter som använder SMS direkt ögonkontakt med varandra. Kommunikationskanalen erbjuder dock en del annan kontextuell information:

- För det allra mesta är både sändares och mottagares identiteter kända för parterna i kommunikationen.
- Vanligtvis når ett SMS sin mottagare inom några sekunder och stämplas med en tidpunkt. Det gör det möjligt att i meddelanden referera till "just nu", oberoende av plats.

- SMS används ofta för dubbelriktad konversation eller som uppföljning till kommunikation över andra kanaler, varvid parterna drar nytta av den kontext som den tidigare kommunikationen erbjuder.

Denna uppsats studerar olika strategier som används för att på ett effektivt sätt kommunicera på ryska över SMS och hur dessa påverkar språket i dessa SMS.

Litteratur och tidigare forskning

Vid min sökning efter vetenskapliga texter på ryska om ryskspråkiga SMS, har jag tyvärr endast funnit ett fåtal artiklar. Däremot finns det en stor mängd kortfattade texter i ämnet som är, eller verkar vara, skrivna av skolelever. För det mesta saknar dessa texter dock önskvärd vetenskaplig underbyggnad. I många fall är dessa texter plagierade från andra texter inom området. Därför handlar detta avsnitt till största delen om tidigare forskning kring SMS på engelska och svenska.

I sin studie beskriver **Rebecca E. Grinter och Margery A. Eldridge** (Grinter-Eldridge 2001) en del av anledningarna till att SMS redan år 2001 vunnit stor popularitet bland tonåringar i Storbritannien. I en intervjubaserad undersökning lyfter de fram för vilka ändamål tonåringar använder SMS, nämligen:

- Komma överens om när och hur man skall kommunicera med varandra (kanske över fast telefon eller internet-chat).
- Koordination med andra tonåringar samt med den egna familjen.

I den mer detaljerade redogörelsen följer de upp varifrån, och i vilka situationer dessa ungdomar skickar sina SMS.

Som skäl att välja SMS som kommunikationskanal pekar Grinter-Eldridge på:

- SMS är en snabb kanal (med vana händer går det snabbt att skriva ett meddelande, och det når mottagaren personligen nästan omedelbart.)
- SMS är en bekväm kanal. Den fungerar även under ”obekväm tid” när det kan vara olämpligt att ringa eller när endera parten behöver kommunicera diskret, t.ex. i skolan.
- Slutligen rapporterar de att deras intervjuobjekt upplever SMS som en billig kommunikationskanal, jämfört med mobila telefonsamtal.

År 2002 jämförde **Ylva Hård av Segerstad** från Göteborgs Universitet användningen av svenska språket i olika datorstödda kommunikationsformer (e-post, web chatt, snabbmeddelanden, SMS).

Hennes doktorsavhandling är en kombinerad redovisning av fyra olika undersökningar, där några av undersökningarna har redovisats separat i andra sammanhang, även om just avsnittet om SMS

bara finns med just i den kombinerade rapporten. Texten om SMS bygger på en undersökning av 1152 SMS som samlats in på frivillig väg via olika kanaler.

I inledningsdelen jämför Hård av Segerstad dessa olika kommunikationsformer med varandra, i första hand deras inbördes gradering på en skala mellan synkron och asynkron kommunikation och vilken påverkan detta har på innehåll och språk i dessa meddelanden. Direktmeddelanden och webb-chatt är snabba och direkta kommunikationsformer, medan SMS och e-post är något långsammare. Detta påverkar andra parametrar, t.ex. typisk längd på enskilda meddelanden, innehåll och även många språkliga avvägningar. Hård av Segerstad visar vidare att olika typer av förkortningar, stavfel, utelämnade skiljetecken etc. till stor del handlar om "ekonomiska" val, där sändaren av ett meddelande hushåller inte bara med utrymmet i ett SMS, utan även med inmatningsarbete etc.

Sergej Bondarenko (2006) från Rostov-vid-Don beskriver den sociala funktion som SMS fyller i språk och kommunikation. Han vittnar om kommunikationsformens historia, popularitet och status. Vidare jämför han telefonsamtal med SMS och pekar på följande skillnader:

- SMS kan sparas i telefonen "hur länge som helst".
- SMS-kommunikation kan ske diskret även när det finns mycket folk i omgivningen.
- Den som sänder ett SMS har möjlighet att redigera och överväga texten noga och kan därför omsorgsfullt avgöra vad som skall sägas, och hur.
- SMS-kommunikation kan ske i hemlighet i situationer där en direkt kontakt inte är önskvärd eller möjlig.
- Den som skickar ett SMS får alltid "tala till punkt" utan att bli avbruten.
- I vissa sociala grupper kan SMS och andra text-meddelanden utgöra normen för social samvaro.
- Enligt Bondarenko, tillför SMS även en aforistisk dimension till kommunikationen, jämfört med samtal ansikte-mot-ansikte.

Robert E. Beasley (2009) från Franklin College (USA) kategoriserar användningen av förkortningar i drygt 10 000 engelskspråkiga SMS som samlats in huvudsakligen från singaporianska universitetsstudenter i åldrarna 18 till 22 år. I undersökningen användes datorstöd för att sortera fram förekomster av cirka 600 engelskspråkiga SMS-förkortningar (som tidigare listats och kategoriserats av Barry Natusch (2005), för att sedan analysera den språkliga funktionen av dessa förkortningar i respektive meddelande.

Hans slutsats är att 67 % av de funna förkortningarna används för att identifiera personer och saker. Ytterligare 11 % används för att attributera något och 10 % av förkortningarna uttrycker glädje. Resten av de 76 identifierade språkliga funktionerna nådde som mest 3 % av förkortningarna i det studerade materialet.

Syfte och målsättning

Målsättningen för denna uppsats är att utifrån studier av en stor mängd anonymiserade autentiska SMS presentera olika språkliga drag som förekommer i materialet.

Den valda arbetsmetoden innebär samtidigt vissa begränsningar i tillvägagångssätt. Då vi inte känner till vare sig avsändare eller mottagare av varje meddelande, så kan vi varken intervjua dessa personer, eller ens se vilka meddelanden som hör samman med varandra.

Eftersom jag i mina studier av tidigare material inte kunnat finna någon liknande systematisk kategorisering av språkliga egenskaper hos SMS på ryska, så har jag här också tagit mig friheten att i viss mån sortera mina iakttagelser efter ett eget system.

Eftersom undersökningen täcker ett flertal olika delområden, har jag av utrymmesskäl begränsat mig till att presentera de mest tongivande dragen inom varje delområde.

SMS som kommunikationskanal

Allmänt

Så här sammanfattar Ylva Hård av Segerstad (2002: 263) SMS som kommunikationsform:

Mobile text messaging is an asynchronous mode of communication. There are both technical and pragmatic reasons for the occurrence of syntactical and lexical reduction. The technical restrictions on production and perception conditions influence this particular means of expression.

Med ”asynkront” avses att en konversation över SMS har en längre ”omloppstid” än t.ex. muntlig konversation, webb-chatt eller direktmeddelanden, och kanske även i viss mån att meddelanden ofta sparas hos sändare och mottagare.

SMS-språket i ett historiskt perspektiv

Om vi går längre tillbaka i tiden, så skulle man kunna leka med tanken att den typiska inskriptionen på runstenar från 1000- och början av 1100-talet ”X reste stenen efter sin släkting Y, som hade gjort si och dog så. Gud hjälpe hans eller hennes ande. Z ristade.” är ett tidigt exempel på text som med ett par lämpliga förkortningar och symboler borde kunna rymmas i ett SMS (Se internetresurs 4.)

Vi kommer senare, i avsnittet ”Funna egenheter” att mer i detalj studera olika strategier för komprimering av texten i ett SMS.

Vi kan också se SMS som ett naturligt steg i människans utveckling av skrivna meddelanden. I takt med att kostnaden (i tid, ansträngning och pengar) för att skicka ett skrivet meddelande har minskat, har både innehåll och språklig form förändrats. På den tiden, då ett vanligt brev kunde ta månader

för att nå adressaten, så var det naturligt att omsorgsfullt skriva relativt långa brev. Ett tidigt exempel är hur flera av de brev aposteln Paulus skrev ansågs så intressanta att de kom att kopieras, översättas och bevaras, för att så småningom bli inkluderade i Bibeln.

Brev som sänds över e-post är ofta bara några rader långa, även om det självklart förekommer stora variationer. Se gärna Hård av Segerstad (2002) för en djupare diskussion av elektroniska brev.

Ett SMS lämnar inte utrymme för några litterära storverk, utan får snarare ses som en fragmentiserad kommunikationsform, som i och för sig passar väl till dagens snabba kommunikations-samhälle med dess fragmentiserade världsbild, som beskrivet t.ex. av Fischer (1986: 197):

To a Westerner, late twentieth-century society globally seems to be characterized by surface homogenization, by the erosion of public enactments of tradition, by the loss of ritual and historical rootedness. Cultural elements seem to be increasingly fragmented, volitional, arbitrary matters of personal style.

Även Michail Epshtejn kommenterade nyligen språkets fragmentisering. I Новая Газета kommenterar han på följande sätt sin egen övergång från att skriva aktivt på livejournal till att framför allt skriva på facebook(se internetresurs 5):

Я думаю, что переход к мини-жанрам интеллектуальной словесности, типа афоризмов, фрагментов, тезисов, — тоже неизбежен, поскольку время страшно уплотняется, на чтение не то что книги, но даже полноформатной статьи не остается времени.

Tekniska förutsättningar

När den första europeiska standarden för digital mobiltelefoni (GSM) skulle utarbetas, så inkluderade standardens arbetsgrupper en möjlighet att skicka korta textmeddelanden till och från mobiltelefonen, SMS eller ”Short Message Service”. Ramverket för SMS specificerades i dokumentet ETSI GSM 03.40. Dokumentet lever vidare och fortsätter utvecklas, men numer inom ramen för de gemensamma specifikationerna för GSM, UMTS (3G) och LTE/UTRAN (4G), som i samarbetsorganet 3GPP. Där heter motsvarande rekommendation 3GPP 23.040. (Se internetresurs 6.)

Information om hur olika alfabet och bokstäver skall kodas i ett textmeddelande återfinns i dokumentet 3GPP 23.038 (Ursprungligen ETSI GSM 03.38). (Internetresurs 7)

Det bör också nämnas att SMS i mobilnäten kan användas även för andra ändamål än att skicka textmeddelanden mellan abonnenter (t.ex. distribution av ringtoner, fjärrprogrammering av sim-kort m.m.) men detta ligger utanför ramarna för denna undersökning. (Se 3GPP 23.040, refererad ovan, för närmare information.)

Storleken på ett textmeddelande över SMS

Ett meddelande som är skrivet med latinska alfabetet och saknar specialtecken (t.ex. bokstäver med diakritiska tecken) kan normalt innehålla upp till 160 tecken. Ett meddelande som är skrivet med kyrilliska alfabetet rymmer dock högst 70 tecken, av skäl som diskuteras i något mer detalj i detta avsnitt.

Numera klarar nästan alla mobiltelefoner att skicka meddelanden som är längre än 160 respektive 70 tecken. Detta åstadkoms genom att den sändande telefonen delar upp texten som skall skickas i flera separata SMS, sammanlänkade med varandra med hjälp av speciella statusflaggor.

Mottagartelefonen sätter sedan åter samman dessa meddelanden till den ursprungliga texten. I detta fall debiteras normalt avsändaren för varje delmeddelande. Dessutom går en del av utrymmet i meddelandet åt till denna hoplänkning så att ett långt meddelande rymmer något färre tecken än samma antal SMS totalt skulle rymma om de skickades separat.

Nyttolasten, eller själva meddelandet i ett SMS, är 140 bytes långt (1 byte = 8 stycken ettor eller nollor). För meddelanden på de flesta västeuropeiska språken används en teckentabell som kodar en bokstav per 7 bitar (en bit är en enstaka etta eller nolla) per bokstav, så att 7 bytes rymmer 8 bokstäver. Ett meddelande på svenska eller engelska kan därför vara upp till 160 tecken långt om inga specialtecken använts. Några speciella skrivtecken, som i den normala SMS-kodningen förbrukar två ”bokstäver” vardera är t.ex bakvänt snedstreck samt hak- och klammerparenteser:

\ [] { }

När man sänder SMS som åtminstone något skrivtecken som inte återfinns i standardtabellerna, används i stället s.k. Unicode med 16 ettor och nollor per tecken (UTF-16). Denna kodning rymmer teoretiskt drygt 65000 tecken, där alla nödvändiga tecken i såväl ryska som de flesta andra moderna språk finns representerade. Med denna kodning rymms dock endast 70 tecken i ett SMS.

Metod

Arbetsgång

Mobiltelefoni-operatören Megafon har tillhandahållit 59788 textmeddelanden som skickats under en period av 24 timmar den 18 maj 2010 från Moskvaregionens tjänst ”SMS+”, vilken möjliggör för användaren att komma åt sina sända och mottagna SMS via en web-sida.(Se internetresurs 8 för operatörens beskrivning av tjänsten)

Av integritetsskäl saknar dessa meddelanden information om avsändare och mottagare. Det innebär att det heller inte går att se om några meddelanden hör ihop med varandra.

Från detta material raderades manuellt:

- Blanka (tomma) meddelanden. Det ursprungliga materialet innehöll relativt många SMS, där meddelandet var 0 tecken långt.

- Krypterade och/eller digitala meddelanden. Dessa kan t.ex. användas distribution av uppdateringar till SIM-kort eller för att skicka t.ex. vissa typer av ringtoner. Ett digitalt meddelande ser ut som en slumpmässig blandning av bokstäver och tecken.
- Meddelanden på andra språk än ryska. Materialet innehöll relativt många SMS var helt och hållet på engelska, men även många andra språk förekom.
- Automatiskt genererade meddelanden (larmnotifieringar, engångslösenord, påminnelser om läkartider, vidarebefordrade mejl och ICQ-meddelanden, kalendernotiser från ya.calendar, etc.)
- Reklam från butiker etc. liksom uppenbara skräpmeddelanden (spam).
- Meddelanden som endast består av en internet-adress (URL).
- Personligt identifierbara meddelanden (med telefonnummer, email, adresser och fullständiga och/eller mycket ovanliga namn.)

Efter denna första rensning återstod 25728 meddelanden, varav 2038 var skickade med latinska tecken.

Genom lottning valdes sedan cirka 5% av dessa meddelanden (1296 stycken) ut för närmare granskning. Där så har varit praktiskt, har sedan det större materialet på 25728 meddelanden konsulterats som referensmaterial, t.ex. för att uppskatta frekvensen av olika strategier, i de fall då denna beräkning kan ske med datorstöd.

I samband med den inledande manuella rensningen av materialet blev en mindre mängd meddelanden, som borde ha rensats bort, kvar i databasen. Det är framför allt frågan om meddelanden skrivna på andra språk än ryska. I det djupstuderade urvalet (1296 SMS) återfanns 29 meddelanden som inte borde ha varit med i undersökningen. Vi kan därför uppskatta att mellan 1 och 3 procent av det studerade materialet är meddelanden som borde ha rensats bort, men som jag missat i den inledande genomgången av materialet. Då detta faktum inte utgör någon större olägenhet, har de fått finnas kvar i databasen.

I nästa steg har jag sedan studerat detta material i jakt på olika ”tendenser”, d.v.s. strategier, stiltyper, systematiska avvikelser från normalspråket etc. Det jag funnit har jag sedan beskrivit och kommenterat nedan.

Förbehåll kring statistiska referenser

På några ställen i denna uppsats görs referenser till hur sällan eller ofta vissa specifika egenskaper förekommer i det studerade materialet. Dessa uppgifter bör inte ses som direkta uppskattningar av hur ofta samma egenskaper förekommer bland alla SMS i hela Ryssland. Några av de möjliga felkällorna är:

- Det insamlade materialet härstammar enbart från abonnenter i Moskva-regionen. Det är mycket möjligt att ryska språket i SMS i rurala områden skiljer sig från språket som används i storstadsområden. Till exempel finns det många personer i Moskva som dagligen använder ryska, men har ett annat modersmål.

- Av praktiska skäl samlades materialet in från en plattform för webb-åtkomst till mottagna och skickade SMS. Denna plattform används inte av alla abonnenter. Vi bör inte utesluta att de abonnenter som valt att aktivera denna tjänst ("SMS+") kan ha en annorlunda bildningsgrad och något avvikande SMS-användning i jämförelse med än den totala populationen av mobilabbonenter i Ryssland.
- Plattformen SMS+ kan dessutom användas för att skicka meddelanden via webben. Vi kan därför räkna med en viss överrepresentation av texter som skrivits på dator, snarare än på en mobiltelefon. Det är t.ex. inte troligt att följande text matats in på en telefon:
AA
 (Genomgående i detta arbete markeras meddelandetexter med avvikande typsnitt och gul bottenfärg.)
- Som nämnts ovan, har ungefär hälften av det ursprungliga materialet rensats bort manuellt. Manuell gallring av detta slag innebär med nödvändighet en viss godtycklighet. Till exempel är det inte alltid självklart vilket språk ett SMS är skrivet på. Ett par exempel:
15 min (Denna förkortning skulle kunna vara rysk, engelsk eller rentav svensk)
:-) (Materialet innehåller en betydande andel icke-verbala meddelanden av detta slag)

Funna egenheter

Det studerade materialet innehåller exempel på en ganska lång rad intressanta språkliga egenheter. I vissa fall verkar det handla om strategier för att förenkla textinmatningen eller för att maximalt utnyttja det tillgängliga utrymmet i ett SMS. I andra fall verkar det handla mera om att vidga ramarna för hur SMS används.

Efter att ha studerat materialet, har jag kommit fram till att följande språkliga egenheter är intressanta att kommentera närmare:

- Avsaknad av mellanslag
- Interpunkt
- Utelämnat mellanslag efter skiljetecken
- Utelämnade skiljetecken
- Translitteration
- Utelämnande av information som är känd från kontexten
- Satsförkortningar
- Ovanliga förkortningar
- Icke-verbala SMS och Smileys
- Stavfel
- Talspråk/Lek med stil

Denna indelning är kanske inte helt perfekt. Som vi kommer att se nedan, flyter vissa av dessa egenheter ibland in i varandra.

Men vi inleder med en jämförelse mellan språket i SMS och i telegram.

Telegram- och SMS-språk, en jämförelse

Det kan ligga nära till hands att jämföra det kortfattade språket i SMS med det kortfattade språket i Telegram. Telegram som kommunikationsform försvann i Sverige den 30 april 2002 (Internetresurs 9) men finns fortfarande kvar i t.ex. Ryssland (Internetresurs 10). Eftersom kostnaden för att sända ett telegram till stor del beror på antalet ord (Internetresurs 10), har en särskild telegramstil, som sparar på de dyrbara orden, utvecklats i ryskan. Så här beskriver Maria Koltunova (2002: 69) begreppet ”телеграфный стиль”:

[]Стремление к лаконизму приводит к исключению из текста всех элементов, без которых можно понять информацию. Опускаются союзы, предлоги, местоимения, крайне редко используются прилагательные, наречия. По возможности сокращаются глагольные формы.

Информация о количестве и датах принята на телеграфе в цифровом, а не в буквенном выражении. Буквами передаются только однословные числительные.

В синтаксисе языка телеграмм отсутствуют сложные предложения, причастные, деепричастные и другие обособленные обороты, вводные структуры. Информация передается простыми предложениями, которые часто представляют собой неполные или усеченные высказывания.

Låt oss göra en snabb punktvis jämförelse mellan Koltunovas beskrivning av telegramspråk och SMS:

Alla element som inte är nödvändiga för förståelse utelämnas. Detta stämmer inte alls för alla de SMS som syftar till att underhålla sociala kontakter med skämt, känslöyttringar och liknande. I de fall SMS används för planering eller koordination stämmer det ibland.

Konjunktioner utelämnas. Detta stämmer ganska bra även för SMS. I huvudsak används enkla satser. Hellre två korta meningar än lång mening med konjunktion.

Prepositioner utelämnas. Detta verkar inte gälla för SMS. Det finns mycket gott om prepositioner i det undersökta materialet.

Pronomen utelämnas. Stämmer inte alls. Ord som ”я”, ”мой”, ”твой” och ”ты” m.fl. verkar, tvärtom, vara de mest frekventa orden.

Begränsad användning av adjektiv och adverb. Dessa ordklasser verkar vara ovanliga även i SMS.

Förkortning av verbformer. Detta förekommer, även om verben för det mesta verkar vara fullt utskrivna.

Tal skrivs med siffror. Detta stämmer ännu mer i SMS. Även talen 1-10 skrivs nästan uteslutande med siffror.

Alltid undvika komplicerad meningsbyggnad. Visst innehåller materialet några exempel på t.ex. bisatser, men för det allra mesta stämmer detta mycket väl även för SMS.

Även om både telegram och SMS är skriftliga kommunikationsformer, vars språkliga stil betingas av mediets knapphet, så finns det alltså betydande olikheter. Telegrammet debiteras per ord, men saknar exakt begränsning i längd. Den ovan beskrivna telegramstilen är därför inriktad på att undvika överflödiga ord och långa uttryck som inte behövs för att få fram avsett meddelande. SMS, däremot, har en fast begränsning i antal tecken. Man skulle därför t.ex. kunna tänka sig att förkortningar är vanligare i SMS, än i telegram. De flesta prepositioner är ganska korta ord. I telegramspråket antyds ofta prepositionerna med hjälp av omgivande ords böjningsformer. I ett SMS, däremot, blir texten onödigt svår att begripa om den korta prepositionen utelämnas, så där får den vara kvar. Möjligen kan man i stället stryka ändelser på vissa substantiv.

Telegram och SMS används för olika ändamål och har olika användare. Sedan telefonin blev allmänt utbredd, har telegrammet trängts undan till att under senare år i princip enbart användas för officiell och (juridiskt bindande) kommersiell kommunikation mellan organisationer. Och den beskrivna telegramstilen fungerar gott för just denna typ av innehåll. SMS, å andra sidan, används för personlig kommunikation direkt mellan människor som (för det mesta) redan känner varandra. SMS är personligt utformade och uttrycker ofta känslor och åsikter, något som nästan helt saknas i officiella telegram.

En av de mest slående skillnaderna gäller förekomsten av pronomina. Som vi kan se i Robert E. Beasleys (2009) rapport kring förkortningar i SMS, är pronomina, personangivelser, tillhörighet och känslor (glädjeyttringar) de absolut vanligaste betydelseerna av förkortningar i SMS. Just sådana kategorier av ord som enligt Koltunova är minimerade i telegramspråket verkar alltså vara mycket vanliga i SMS. Detta motsatsförhållande accentueras givetvis av att Beasley studerade förkortningar, snarare än samtliga ord, men vi kan lugnt utgå från att skriftliga produktionsinstruktioner i Sovjetunionen och unga studenters SMS i Singapore är väsensskilda, både till innehåll och till språklig form.

Visst används även SMS för planering. Se t.ex. Grinter-Eldridge (2001). Men då handlar det framför allt om planering i det dagliga livet och i kontakten med vänner. SMS är också mycket viktigt för att vårda kontakten med familj och vänner. Det handlar om vänliga hälsningar, skämt etc. Många saker som för 20 år sedan skulle hamna i en dagbok, skickas idag via SMS till närmaste vännen i stället.

Avsaknad av mellanslag

I den del av materialet som djupstuderats, 1295 SMS, finns det 147 meddelanden som helt saknar tecknet mellanslag. I de allra flesta fall är det fråga om SMS som består av ett enda ord eller en enda teckengrupp: ("Ладно" "Наберу" ":-) :-) :-)"), men 14 meddelanden innehåller flera ord. Här följer ett par exempel på meddelanden, där alla orden är skrivna i direkt följd utan mellanslag:

- Ользуштозахуйняа
- Приветкакделакактема

Visst kan det tänkas att avsändaren här helt enkelt inte kommit underfund med hur man skriver ett mellanslag (eller några andra tecken än de bokstäver som uppenbarligen finns tryckta på telefonens tangenter), men det skulle också kunna vara så att skribenten helt enkelt skämtar.

Samtidigt kan vi dra en parallell till hur ryska och många andra språk ofta skrevs för några hundra år sedan. Text utan mellanslag är ju alls ingen nyhet.

Paul Saenger (1997: 106-) berättar att latin (och de flesta västeuropeiska språken) ursprungligen skrevs utan mellanslag. Först runt år 700 införde Alcuin i nuvarande Irland mellanslag när munkar skrev av latinska bibeltexter i syfte att underlätta läsningen för människor, vars eget språk skiljde sig avsevärt från latin.

I språk som använder kyrillisk skrift började man regelmässigt använda mellanslag i nuvarande form först på 1600-talet. (Se internetresurs 11.) I princip skulle man kunna säga att först den ryska stavningsreformen 1918, där hårt tecken eliminerades i slutet av ord, innebar att ryskan slutligen lämnade möjligheten till text utan mellanslag bakom sig. (Se internetresurs 12.)

SMS utan mellanslag verkar dock inte vara något uttryck för en vilja att återkalla de senaste sekulens stavningsreformer, utan de har snarare sin grund i andra skäl:

Till att börja med kan vi notera, att inte ett enda meddelande med latinsk kodning (2038 stycken i det totala materialet) har kortats på detta sätt.¹ Åtminstone två tänkbara förklaringar infinner sig direkt.

För det första, så innebär vacklande och stundtals tvetydig translitteration att mottagaren uppgift att tolka löpande rysk text skriven med latinska bokstäver skulle försvåras alltför mycket om alla mellanslag utelämnas.

För det andra, är utrymmet inte lika begränsat. Eftersom ett SMS med latinsk kodning rymmer upp till 160 tecken behöver inte texten komprimeras lika hårt.

I det fulla materialet på 23691 meddelanden som är skrivna med kyrillisk text, håller 477 meddelanden full längd, exakt 70 tecken. Här är ett av dessa meddelanden, som ger en intressant inblick i anledningarna till meddelanden utan mellanslag:

- СпокойнойНочиМасьПриятныхСладкихСновМнеОч ПонравилосьТвое Поздравление

Avsändaren verkar först ha skrivit ett meddelande som blev något längre än 70 tecken. Därefter har han eller hon kortat texten, för att få den att rymmas inom gränsen för ett SMS. Ordet ”очень” skars ned till ”оч” och samtliga mellanslag utom två har raderats, så att meddelandet blev exakt 70 tecken långt (ett av de båda kvarvarande mellanslagen förtydligar samtidigt ordmellanrummet efter förkortningen av ordet очень.)

Dessutom, eftersom en text utan mellanslag är svårare att läsa, markerar avsändaren ordgränserna med hjälp av växlingar mellan stora och små bokstäver. (En bokstav räknas ju som ett tecken, oavsett om den är versal eller gemen.)

¹ Det närmaste vi kommer är följande meddelande:

: -)Priedu, obsudim, khorosho?

Här har mellanslag utelämnats efter kommatecknen. Detta särfall diskuteras mer i detalj i avsnittet ”Utelämnat mellanslag efter skiljetecken”.

Faktum är att i majoriteten av meddelande som saknar mellanslag, så har avsändaren använt skillnaden mellan stor och liten bokstav för att markera ordgränser. Här är några exempel där varje ord inleds med versal ("metod ett"):

- ЯнадеюсьНаТебяМалыш,иВерю!неЗряЖеТыУчилась?тыМояУмная,самаяУмная!
- НаРукахБудет-поговорим!еслиЧЕзайдешь.
- КоляПриветЯвРимеВсёКлассноМнеНравитсяЖальЧтоСкороДомойпишиЧащеПлис:
-*

Det sista exemplet i raden ovan har ett annat intressant inslag: genom att byta ut det ryska ordet "пожалуйста" mot den engelska motsvarigheten "Плис" lyckades avsändaren klämma in hela sitt meddelande på exakt 70 tecken!

Men vi finner även en alternativ strategi, där avsändaren skriver hela ord med gemener eller versaler och markerar ordgränserna genom att växla skiftläge. Här är några exempel ("metod två"):

- МыЕЩЕлечимсяАНТИБИОТИКИпьемИотКАШЛЯкашельУЖАСНЫЙхрипитСВИСТИТиСОПЛИ
еще
- КоськаСЛАДКИХсновЦЕЛЮЮобнимаюДозавтра:-*
- ДОБРОЕлюбимая..неПЕРЕЖИВАЙ..всеНОРМАЛЬНО!..наРАЗВОДЕстою..

Tyvärr saknar vi information om från vilken typ av telefon respektive meddelande har sänts. En tänkbar förklaring till dessa två skilda sätt att markera ordgränser med skiftläge kan nämligen vara att olika telefonfabrikat hanterar bytet mellan stora och små bokstäver på olika sätt. De telefoner som har ett "mjukt" skiftläge som gör följande bokstav versal och därefter automatiskt återgår till gemener, inbjuder antagligen till metod ett, där första bokstaven i varje ord är versal. De telefoner som stannar kvar i valt skiftläge (versaler eller gemener) tills nytt skiftläge väljs, gör det på samma sätt smidigare att använda metod nummer två.

I alla de anförda exemplen, ser vi på ordval och böjningsformer att avsändaren har sådan bildningsnivå att han eller hon vet hur samma text skulle ha skrivits i andra sammanhang. Det är alltså frågan om ett medvetet val av stil, anpassad till det aktuella mediet.

En sak som är lite förvånande är att många personer uppenbarligen använder skiftläge för att markera ordgränser även i de fall de skriver så korta texter att det faktiskt inte finns något behov att komprimera texten över huvud taget, och vanliga mellanslag skulle fungera utmärkt. En rimlig förklaring kan vara vanans makt – den som börjat skriva SMS på ett visst sätt, fortsätter sedan rutinmässigt att göra likadant, oavsett längden på den text som skall skickas.

Det är också möjligt att vissa användare markerar ord på detta sätt för att de inte vet (eller inte trivs med) hur man skriver ett mellanslag just deras telefon. (Under avsnittet "Interpunkt" nedan finns belägg för att sådana problem verkar förekomma.)

Interpunkt

I det större materialet finner vi ett fåtal meddelanden som saknar mellanslag, men i stället har punkter (eller andra skiljetecken mellan varje ord.):

- Это.со.сном.конечно.мы.спали.голяком.обнявшись.ты.не.против?
- Не.rabotayu

Även om man skulle kunna tänka sig att avsändaren här leker med begreppet interpunkt², så ligger det närmare till hands att han eller hon inte har vant sig vid hur man på den egna telefonen matar in tecknet för mellanslag. (Vid inmatning via siffertangentbord placerar Nokia vanligtvis mellanslaget på knappen för "0", medan t.ex. SonyEricsson brukar ha den på tangenten "#"³. För den som nyligen bytt telefon, eller lånat en främmande lur kan det alltså bli så att man får punkter, plustecken eller något annat tecken eller funktion där man är van att skriva mellanslag.

Utelämnat mellanslag efter skiljetecken

I ryskans skrivregler finns det entydiga regler för var man skall använda mellanslag. Bland annat skall mellanslag (liksom i svenskan) i princip alltid användas direkt efter skiljetecken, om texten fortsätter på samma rad. I SMS-språket, däremot, finner vi frekventa avsteg från denna regel. Här följer några exempel:

- Звони,я на улице
- С Грозного.А вы?
- Привет,как ты там?
- Ок,spasibo,thto virythil
- Mishanya,ya doma:-)

Den troligaste tolkningen här är att användaren på detta sätt sparar utrymme i meddelandet, samtidigt som textinmatningen snabbas upp en aning. Dessutom påverkas läsligheten minimalt av denna besparingsåtgärd.

I flera av dessa exempel har dessutom punkten i slutet av påståenden utelämnats, något som diskuteras i nästa avsnitt.

Utelämnade skiljetecken

Utelämnade skiljetecken verkar vara ytterligare en strategi för att hushålla på utrymmet i ett SMS.

I det studerade materialet finns det gott om meddelanden som saknar punkt i slutet av meningen. Om ett SMS består av flera meningar, så är det mycket vanligt att den sista meningen inte avslutas

² Många äldre skrivspråk, bland annat många runristningar, använder en halvhög punkt för att markera ordmellanrum, och vanligen två vertikalt placerade punkter för att ny mening. Bruket förekommer fortfarande i etiopiska. Se internetresurs 13.

³ Se internetresurs 14 för en kort beskrivning av s.k. multi-tap, där text matas in via ett nummertangentbord genom att samma tangent trycks ned flera gånger för val av olika bokstäver, associerade till respektive siffertangent.

med punkt om denna utgör ett påstående. En trolig anledning är att punkten helt enkelt är överflödig. Det faktum att meddelandet är slut innebär också att det sista påståendet är avslutat. Frågetecken, däremot, verkar bara utelämnas i ett fåtal fall, då texten innehåller frågeord eller andra frågemarkörer. Samtidigt är det självfallet svårt att hävda detta med bestämdhet, eftersom vi i denna undersökning saknar möjlighet att intervjua respektive avsändare för att dubbelkolla meningen med varje meddelande. Man skulle kunna spekulera i huruvida utelämnade frågetecken möjligen är vanligare i SMS som är skrivna på svenska språket, eftersom svenskan använder olika ordföljd för påståenden respektive frågor ("Anders kommer" – "Kommer Anders"), men det ligger utanför ramen för denna undersökning.

Här följer några exempel. Det sista är en av de få frågorna utan frågetecken:

- Как встанешь скинь прозвон
- Не верю солнышка глазастая
- Скажи пусть подождут немного
- Delaut pure dlya kotyat
- Доброе утро:-)только для тебя
- Что с ремиксами от Васи и Саши

Innebär detta att ryskans regler för interpunktion håller på att ändras? Jag tror faktiskt inte det. Om ett meddelande innehåller flera meningar, så är det vanligaste att endast den sista punkten har utelämnats. Här är ett par exempel:

- Доброе утречко Танюша!удачного дня!целую в щёчку тебя
- Как приедут так и будет. Незнаю ещё, должны были к 10 приехать

("Незнаю" i det sista exemplet här ovanför är ett vanligt skrivfel i ryskan, även bland människor som behärskar språket relativt väl.)

Ryska språket har tydliga regler för användning av bl.a. kommatering och andra skiljetecken, (Se t.ex. internetresurs 15 för en lista över ryska skrivregler, antagna år 1956 av Sovjetunionens vetenskapsakademi m fl.). Men i det undersökta materialet finns det gott om exempel på hur dessa regler inte följs. Här är några exempel:

- Я думаю о тебе каждую минуту честно настолько ты мне дорог
(Kommatecken runt ordet «честно» saknas.)
- Извини я тебя люблю просто игра слов
(Punkt eller kommatecken efter «люблю» hade varit lämpligt.)
- Сонь,если я поеду ты же со мной в любом случае поедешь?
(Kommatecken hade behövts efter «поеду», och eventuellt runt «в любом случае».)
- Удачного дня радость моя целую солнышко родное.
Kanske hellre «Удачного дня, радость моя! Целую, солнышко родное!»

I vissa fall kan det handla om att avsändaren inte kan dessa regler, men med tanke på att många av dessa meddelanden i övrigt uppvisar korrekt hantering av stavning och böjningsformer, så förefaller

det mer troligt att användaren medvetet offerar dessa tecken (liksom emellanåt stor bokstav i början av meningar) till förmån för kortare texter och/eller snabbare inmatning.

Translitteration

Ungefär en tiondedel av alla SMS i det studerade materialet är skrivna med latinsk text, och därför skickade med standardkodningen för SMS.

Det kan finnas flera olika anledningar att en användare inte använder kyrilliska tecken.

Om en mobiltelefon är gammal, eller inköpt utanför Ryssland, är det möjligt att den helt enkelt saknar stöd för kyrillisk text. Enligt en artikel på webb-platsen www.mobility.ru saknade i början av 2008 cirka fem procent av mobiltelefonerna i Ryssland stöd för kyrillisk text. (Se internetresurs 16.)

För en person som dagligen använder flera olika språk, kan det vara obekvämt att växla fram och tillbaka mellan olika alfabet i telefonen. Om vi t.ex. ser i bruksanvisningen för Sony Ericssons mobiltelefon T700, så finner vi att telefonens språk kan ändras under menyn ”Allmänt – Telefonspråk”. Men det framkommer inte entydigt hur man gör för att ändra inmatningsspråk. (Se internetresurs 17.) Vissa användare föredrar helt enkelt att skriva med det latinska alfabetet, så att de kan använda upp till 160 tecken i ett meddelande, i stället för 70 tecken med ryska tecken. (Dessa skäl nämns t.ex. i en diskussion hos användaren [sasha_siniy](#) på webb-platsen [livejournal](#). Se internetresurs 18.)

Det är dock inte helt självklart hur man i ett SMS bäst skriver rysk text med latinska bokstäver. De postsovetjetiska länderna stödjer en standard ISO-9:1995 / GOST 7.79-A för hur varje kyrillisk bokstav kan ersättas av en latinsk bokstav på ett entydigt sätt, så att den resulterande latinska texten även går att transkribera tillbaka till kyrillisk skrift. (Se t.ex. internetresurs 19 för en närmare beskrivning av ISO-9:1995.) Detta system använder dock diakritiska tecken i flera fall, något som saknas i det standardiserade SMS-alfabetet. Denna standard går alltså inte att applicera på SMS. Rättare sagt: Om man till äventyrs skulle applicera denna standard, så skulle telefonen välja UTF-koden, varvid ett meddelande bara kommer att rymma 70 tecken. Dessutom saknas dessa specialtecken i de flesta telefoner.

Rysk text kan transkriberas på flera olika sätt. Tidningarnas Telegrambyrå diskuterar på sin webbsida TT-språket hur olika ryska namn bäst skrivs på svenska, och jämför även med hur motsvarande bokstäver och ljud vanligtvis presenteras i engelsk transkribering. (Se internetresurs 20.)

En annan möjlighet att transkribera de flesta bokstäverna i alfabetet, är enligt telegrafalfabetet (morse-koden). Där kopplas t.ex. följande bokstäver till varandra, genom att de använder ett och samma morsetecken: Ж – V; Б – W; Х – H; Ц – C, Ъ/Ь - X. Ett bekymmer med denna tabell är dock att den saknar välkända ”engelska” motsvarigheter till några bokstäver i det ryska alfabetet: Ч, Ш, Э, Ю, Я. (Se internetresurs 21.)

Ibland transkriberas några ryska bokstäver till latinska bokstäver som grafiskt liknar den ryska bokstaven. I det studerade materialet återfinns vi t.ex. följande bokstavspar: X – X, Ш – W, С – C, 3 – siffran 3.

I praktisk användning finner vi därför skiftande bruk. Så länge avsändare och mottagare förstår varandra, är det givetvis helt fritt att associera på olika sätt. Exempelvis skriver användaren sasha-siniy så här i en diskussionen till sitt eget inlägg om ryska SMS med latinska bokstäver (se internetresurs 22):

*Я заменяю 'я' цифрой '9', но только когда пишу тем, кто в курсе, остальным пишу 'ia'. А 'и' заменяю 'w', потому что похожа, но тоже тем кто в курсе :)
Остальным 'sh'*

I följande tabell redovisar jag några av de olika varianter som använts för att representera ett antal ryska bokstäver med latinska tecken i det studerade materialet.

<i>Rysk bokstav</i>	<i>Varianter i materialet</i>	<i>Kommentar</i>
Ж	zh, j, z, g, v	
У	u, y	
Ч	ch, 4, th, tsch	4 = första bokstaven i ordet «четыре».
Ш	6, w, h, sh	6 = första bokstaven i «шесть».
Ы	i, y	
Ю	u, yu, ju	
Я	ia, 9, ya, i	9 = ordet «девЯть» innehåller bokstaven Я

Tabell 1. Några exempel på olika sätt som ryska bokstäver transkriberats till latinska tecken i det studerade materialet.

Användningen av siffrorna "4" och "6" för att representera de ryska bokstäverna "Ч" och "Ш" har tidigare dokumenterats i Nikitin-Avdonina (2006).

Nedan följer några exempel på transkriberade SMS ur det studerade materialet. Som synes, är det fler än de ovan uppräknade bokstäverna som kan transkriberas på flera sätt.

De första två exemplen använder bokstaven W för att representera ryskans B. Det är troligt att dessa avsändare åtminstone delvis transkriberar enligt **telegrafi-alfabetet** och därför kodar den ryska bokstaven Ж med V. Tyvärr saknas dock belägg för detta i det undersökta materialet.

- Segodnja posle 15? Ja w eto vremja budu na administratiwnom, no wyjti s nego smogu. Ili mogu ostawit na ohrane dlja tebja konwert s kljutschami
- Privet. Delaju wam priglasheniya. Ty w posolstwo ne svonil poka. Ja mogu bumagi s kolegami w konze maja peredat. Libo ranshe dhl

Det andra SMS:et här ovan uppvisar förresten viss inkonsekvens: bokstaven "B" har i ordet "svonil" skrivits med bokstaven V, trots att övriga förekomster "översatts" med W. Bokstaven Z borde enligt telegrafialfabetet användas för att representera "З" men här har den i stället ersatt "Ц". Beroende på hur avsändarens lokala dialekt hanterar retrograd assimilering av tonande respektive

tonlösa konsonanter kan det också tänkas att звонил och den här använda stavningen свонил* i princip skulle komma att uttalas likadant. Det kan också vara så att avsändaren regelmässigt transkriberar både "3" och "C" med "S", då "Z" representerar en annan bokstav.

Nu några exempel med "sifferkoder". Enligt motsvarande siffrans namn på ryska får vi paren 4=Ч, 6=Ш, 9=Я.

Det första innehåller en annan intressant detalj, en kommentar från sidan "4ut' vzdohnula*" som med ett par ord markerar avsändarens relation till det skrivna. Det studerade materialet innehåller ett antal meddelanden med liknande konstruktioner.

- Po tvoemu vremeni v 15:30 4ut' vzdohnula* s raboty pridetsya uyti
- 4to ok? 4to ok? Ja toge xo4y polnocennux otnoshenui!!!
- Pozvoni kogda podyedi6!
- Sv9zi ne bylo:-)

Grafisk likhet: Siffran 3 liknar bokstaven 3, ryska "Y" blir till "Y", "X" blir till "X", "C" blir till "C" och "Ш" blir till "W":

- Bei meni i kycai, le3viem octrum reg, tol'ko ne yxodi navcegda...
Be3 tebi teriu vucoty!...
Lublu tebi Dawk!
- A kakyu progylky i kyda ti xotel soverwit'? Ya minyt 4erez 20 poedy domoj,bistro vse ispravlu,skiny mame. Nadeus',ona mne raspe4ataet.
- Ok. A nemnogo eto ckolko?

Nedan följer några spridda exempel på **andra transkriberingsvarianter**.

- privet,ti edesh?ia tebe shlu napominalku pro malboro red,chut'chto
- Ne pomu,ti ne xo4esh menya videt?
- Ti skaji mne i v kurtke ne jarko.i v shtanax.ya voobshe merzlyavaya.
- Cto delaet ureyim?kak sobranie zakon4ilos vse viwli kurit,kuwat,a ya po tebe sosku4ilsa,zaxotel s toboy pogovorit

Med dessa exempel gör jag inte anspråk på att täcka alla varianter, men hoppas det tydligt framgår att det förekommer många olika transkriberingsvarianter och stundtals vacklande bruk även inom ett och samma SMS.

Translitteration av «Ь» (mjukt tecken)

Det vedertagna sättet att transkribera den ryska bokstaven ”mjukt tecken” i vetenskaplig text är med en apostrof. I det studerade materialets transkriberade texter verkar det som om användningen av apostrof är den populäraste vägen att gå. Här följer några exempel på detta:

- `Vot i otlichno!obzivai teper' polyakovy shalavoi i vikidivai iz machini,a i dostoina luchego,i tak moei jalostlivost'y vecho vse pol'zyutsya!`
- `Zavodi i te cho meshau,no ne moix je druzei,i tak vse peret...al, i ne pisat' ob etom v inete v otkrituy,i i tak eto znau,napominat' bilo lishnee.`
- `Tak tu je i sobiralas' ve4erom priletet'. Ny ladno..s Zinoi obsydi.`
- `Privet,otpusknikam!kak otpusk prohodit?kak lenus'ka i donechka?u nas vrode ok!vchera san'kin d.r otmetili doma,a 22 budem na dache ego i den'kin otmechat'!`

I de flesta fall går den transkriberade texten att förstå även utan att mjuktecknen återges. En annan vanligt förekommande variant är därför att helt enkelt utesluta mjuktecknen i den transkriberade texten. Här några exempel:

- `Chego ti plachew to? Mowt emu zvyaknut i tipa predupredit! On k tebe pridet!`
- `Grajdanskij process zarub.stran,polit.sociologija i nalogovoe pravo!da,mne zavtra zanimatsja nado!nu otdoxnite,prevites!)`
- `Ny eto oni pogoryachilis, razreshiv tebya vupyskat, i bu ne bul stol oprometchivum`
- `Zwonila ninka,sprahiwala pro krehenie-wo skolko bit im i gde?`
- `Vchera leg spat v 2 chasa nochi, dopechatat dawe segodnya s ytra ne yspel, na rabote towe zaval, i tu smotru, vsya zadewyrilas, chto dalwe nekyda`

Mjukt tecken kan också återges med den grafiskt näraliggande gemena bokstaven ”b”. Till exempel så här:

- `A,v lobne xatu remontiroval?da pustb ne lomautsya i nadumaut pokupatb!)=) ex,nado podnimatbsya,estb i botatb=0`
- `OctaLocb Bcero-Hu4ero do otnycka,dep*uch)%0aU ckopo yctpouy te6e BblxodHble Ha mope). CoBcem Hu4ero He xo4ewb,da*e meHya,Hu kaneLbku?)`

(Teckenkombinationen ”%0a” betyder ”Ny rad”)

Avslutningsvis kan vi notera, att bland SMS skrivna med kyrilliska bokstäver verkar mjukt tecken i princip alltid skrivas ut.

Utelämnande av information som är känd från kontexten

SMS skickas mellan mobiltelefoner, och är alltså normalt adresserade till en viss specifik person. Tillsammans med ett mottaget SMS finns det i princip alltid uppgift om meddelandets avsändarnummer. För bekvämlighets skull, ersätter de allra flesta mobiltelefoner numret med namnet på avsändaren, om denna information finns tillgängligt i telefonens kontaktregister. Sända och mottagna SMS sparas i telefonen. Många telefoner sorterar dessutom dessa meddelanden per korrespondent, så att det är enkelt att följa en viss konversation.

Den som tar emot (och tolkar) ett SMS har därför direkt tillgång till viss kringinformation, eller kontext:

- Telefonnummer och eller namn på den som sändt meddelandet.
- Tidpunkten för meddelandet.
- Tidigare korrespondens med samma motpart.

Den som sänder ett SMS kan därmed spara in utrymme (och/eller skrivansträngning) genom att:

- Utelämna eget och mottagarens namn. Dessa ersätts i stället med pronomina och/eller verbformer i första och andra person. Exempel: "Пищи на этот", "Не люблю эту фразу. . ; (" Felskrivningen i ordet "Пищи" beror antagligen på att de bokstäverna Ш och Щ ligger efter varandra på samma tangent vid inmatning med systemet multi-tap. Användaren kanske inte ens märkte att fel bokstav slank in.
- Använda relativa tidsangivelser: t.ex. "Сейчас!", "Закончила, скоро поеду домой" eller "5 мин", snarare än specifika klockslag.
- Svvara på eller kommentera ett nyligen mottaget SMS eller nyss genomförd konversation över annan kanal utan att i detalj referera till omständigheterna. Exempel: "Наверное", "Да", "И ты меня".
- Stödja sig mot annan kontext som de båda kontrahenterna har gemensamt. I följande exempel behövs antagligen inget förtydligande av vilken undervisning som avses, det är ändå uppenbart för de berörda personerna: "Привет, кто сегодня занятие ведёт?"

Just dessa meddelanden kan vara extra svåra att tolka i efterhand, i synnerhet för andra personer än de, som var involverade i konversationen. Men just kontexten är ett av de områden som möjliggör riktigt kortfattade meddelanden. (Samtliga exempel är fullständiga meddelanden som är hämtade från det studerade materialet.)

Det skall också nämnas att just i dessa mycket korta "dialog-meddelanden" kommer SMS-språket mycket nära talspråket och dess snabba replikskiften.

Ovanliga förkortningar

Kommunikationskanalen SMS lämpar sig väl för förkortningar. De tillåter en avsändare att spara utrymme och inmatningsarbete. Risken för att förkortning missförstås begränsas genom att:

- Korrespondenterna vanligtvis känner varandra.
- Korrespondenterna regelbundet skriver till varandra inom ungefär samma ämnesområden och därmed utvecklar sitt eget, unika språkbruk.
- Dessutom, om ena parten inte förstått en förkortning, så kan en kvick kontrollfråga snabbt reda ut begreppen.

Detta gör att det i materialet finns många exempel på förkortningar som inte alltid finns förklarade i vanliga förkortningslistor.

Förkortningar som skapas ”i stunden” tenderar att vara av två slag:

- Inledningsbokstäver (Där 2-3 bokstäver i början av det förkortade ordet behållits.)
- ”Teleskopförkortningar” (Där början och slut behållits, och enstaka eller många bokstäver i mitten av ordet strukits.)

Här är några exempel från det studerade materialet (Mina uttydningar av förkortningarna står inom parentes):

- В шк идешь?) (школу)
- Медвежочка, мож я ещё поброжу? домой не хоч-ся) ЛЮБЛЮ! (можно / хочется)
- Я тя тоже оч люблю! и хочу нашего карапуза (тебя / очень)
- Лю тя: - * аж сил нет: -) (Люблю / тебя)
- Лос. остр, да, начинай) (Лосиный остров)

Vad avser ”teleskopförkortningar”, så finns det betydligt äldre belegg för dem. De användes stundtals i fornkyrkoslaviska texter och även på ikoner. Här är några exempel på sådana förkortningar:

III. 1. Utdrag ur tabell med fornkyrkoslaviska förkortningar.

På sidan 430 i Granstrem 1954 (varifrån denna illustration hämtats) finns det fler exempel.

Det skall dock noteras, att i de fornkyrkoslaviska förkortningarna är de utelämnade bokstäverna nästan alltid markerade med något streck eller någon krok ovanför ordet, medan de förkortade orden i SMS-en självfallet saknar motsvarande anvisningstecken.

Slutligen kan vi också notera att även om förkortningar i skriftspråk vanligtvis termineras med en punkt, så är det normala i SMS att denna punkt inte finns med.

Satsförkortningar

Inte bara enstaka ord förkortas, utan även meningar, varför satsförkortningar förekommer emellanåt i SMS-språket.

Eftersom ryska verb i presens böjs i både person och numerus, kan i många fall subjektet i en sats utelämnas utan att kommunikationen blir lidande. ("сентя" verkar vara en "teleskopförkortning" av ordet "сегодня")

- Лежу тупо
- Дианочка, сентя не приду. Буду завтра с утра. целую)))

Men även i andra situationer (t.ex. i preteritum) tillåter ofta den tillgängliga kontexten att subjekt och objekt (ibland både direkt och indirekta) utelämnas.

- Передала
- Все для тебя оставил у нас в моск офисе , заберешь ?

Exemplet "Передала" ovan kan givetvis också hänföras till avsnittet om "känd kontext" ovan.

Icke-verbala SMS och Smileys

Så långt har vi framför allt studerat olika strategier för att korta ned texter. Låt oss nu gå över till konsten att i ett SMS uttrycka känslor med bara 2-3 tecken.

Emoticons can provide support to written communication, in much the same way that visuals or body language can enhance verbal communication. Facial expressions are especially important in conveying emotions and nuances of meaning during face-to-face interactions, and emoticons are a means for better defining emotions and intent regarding a particular phrase or statement sent via electronic mail." (Rezabek-Cochénour 1998:202)

Ett tidigt belägg för användning av smileys / emoticons i deras nuvarande form kan dateras till september 1982 (se t.ex. internetresurs 23: "First "smiley" shows its face", cnet.com), även om det faktiskt finns belägg för liknande bruk av tankstreck och parenteser långt innan internet dök upp i våra liv. Internetresurs 24 är en kort källkritisk utredning på snopes.com om uppkomsten av smileys. De har hittat tryckt belägg för ett liknande bruk redan 1967.

10 år efter att datorepoken sett sina första smileys, samma år som världens första SMS skickas, finner vi en kommentar hos Perry (1992) om att användningen av smileys börjat vinna viss spridning. I sin artikel artikel "E-mail at work" skriver hon:

An informal system of "inflecting" e-mail, called "smilies" has developed, but it does not always register with the recipient.

1998, Endast 6 år senare visar Landra L. Rezabek och John J. Cochénour att emoticons vuxit i popularitet och blivit ett vardagligt inslag i högskolestudenters e-postkommunikation via distributionslistor.

Många olika studier, t.ex. Chad et al. (2012) visar också att smileys/emoticons har en given plats i kommunikation via SMS, i synnerhet om de båda deltagarna i SMS-korrespondensen känner

varandra. Detta är knappast överraskande, eftersom utrymmet i ett SMS är så begränsat att det annars kan vara svårt att flagga för t.ex. för ironi, skämt eller beklagande i vanlig, verbal text.

Nedan följer en genomgång av antal SMS i det stora materialet som innehåller minst en förekomst av en specifik uppräknad av vissa smileys. Andra varianter på smileys (eller eventuellt felskrivna smileys) i materialet har inte beaktats.

<i>Smiley</i>	<i>Antal SMS</i>	<i>Kommentar</i>
:-*	470	Kyss, variant 1
:*	240	Kyss, variant 2
<3	4	Hjärta
:-)	863	Glad smiley 1
:)	1414	Glad smiley 2
))	746	Glad smiley 3
;-)	184	Finurlig smiley 1
;))	147	Finurlig smiley 2
:-(168	Ledsen smiley 1
:(261	Ledsen smiley 2
((120	Ledsen smiley 3
Minst en av ovanstående	4211	Totalt antal SMS: 25727

Tabell 2. Antal SMS som innehåller minst en förekomst av en viss, specifik smiley. Antalet i sista raden är mindre än summan av de ovanstående talen, eftersom vissa SMS i materialet innehåller smileys av flera olika typer.

En hel del SMS består uteslutande av ”icke-verbala” symboler, här följer några exempel. Det första exemplet (ett tre tecken långt meddelande som endast innehåller en kyss-symbol, variant 1) förekommer t.ex. hela 19 gånger i materialet.

- :-*
- ???
- :-) :-(:-/ :-*
-)))

Vi finner också att punkter och utropstecken emellanåt ersätts med en smiley. Här är några exempel (Kombinationen ”B-)” avbildas vanligen som en glad gubbe med solglasögon.):

- Ого:(Зай Ну и что теперь делать?:*
- В ТурляндиюВ-) А ты готовился?

- Да :-) придешь?

Vi bör ha i åtanke att jag här redovisar de texter som faktiskt sänts i SMS. Många gånger är det dock så, att den som vill skicka en smiley, bläddrar i en lista med ”inbyggda smileys” i sin telefon. Telefonen sparar den motsvarande teckenkombinationen, men presenterar ofta vald ”gubbe” i stället för dessa tecken. Om den mottagande telefonen känner igen samma teckenkombination, så är chansen stor att även mottagaren kommer att se en motsvarande smiley, i stället för den faktiskt skickade teckenkombinationen. Men exakt hur dessa ”gubbar” ser ut, varierar mellan olika telefonmodeller och -tillverkare.

Stavfel

Stavfel är ofta förekommande i SMS. De kan bero på olika saker. I sin undersökning av svenska SMS, nämner Ylva Hård av Segerstad(2002:215) oavsiktliga stavfel på grund av inkorrekt prediktion vid inmatning med hjälp av T9 (System för prediktiv textinmatning via en mobiltelefons vanliga knappsats. Se internetresurs 25) och (avsiktlig) stavning enligt uttal, som ett sätt att leka med språket eller spara på utrymme och inmatningsarbete.

I detta material har jag i ryskan inte kunnat finna några belägg för inkorrekt ordval på grund av aggressiv inmatningsprediktion, även om Apple i sin iPhone på senare år dragit på sig mycket kritik för funktionen ”autocorrect”, i synnerhet i engelskspråkiga medier. (Se internetresurs 26 för en allmän beskrivning av autocorrect. Motsvarande funktion i iPhone har till och med gett upphov till några specialiserade webbplatser T.ex. internetresurs 27.) Det ryskspråkiga materialet i denna studie innehåller gott om stavfel, men de verkar för det mesta ha andra orsaker:

- Oavsiktliga: Huvudsakligen är dessa betingade av begränsningar i användargränssnittet (vid multi-tap gäller det att trycka rätt tangent rätt antal gånger i rätt takt, vid inmatning på virtuella tangentbord kan det vara svårt att pricka rätt bokstav etc.) De kan också vara rena slarvfel, i synnerhet om det är bråttom att skriva och sända ett meddelande.
- Okunskap: Många felstavningar är sådana som är typiska för personer som inte har ryska som modersmål och tenderar att ”stava ord som de uttalas”. Andra felstavningar är sådana som även personer med ryska som modersmål ofta gör.
- Avsiktliga: Se avsnittet ”Talspråk/Lek med stil” nedan.

Här är ett exempel på oavsiktlig felstavning. Bokstäverna b och n är grannar på tangentbord av typen QWERTY. Om detta tangentbord är ett virtuellt sådant på en ganska liten telefon, så är risken stor att en felstavning smyger sig in. I exemplen nedan har jag med understrykningar markerat sådant som jag uppfattar som stavfel.

- Vse eshe prazdbuesh?

Följande stavfel är troligen resultatet av bristande språkkunskaper, men kan också bero på att avsändaren helt enkelt inte bryr sig om att kontrollera den inmatade texten, i de fall det viktiga är att snabbt sända meddelandet och bli förstådd, snarare än att språket blir hundra procent korrekt. Dessutom får vi inte glömma, att en del av dessa felstavningar och oklara syftningar faktiskt också kan vara avsiktliga.

- Да я уже разделся стаю в ваной переписоваюсь стобой, а что?
(стою / ванной / переписываюсь / с тобой)
- Мне будет интересно а ему что жить не где и тебе его жалко
(негде)
- Ну я незнаю правильно что ты ей сказала так. А чего она тебе
ответила
(не знаю)
- Да любимая роботаю потехоньку. Прешли вчерашние ммски пожалуйста.
(работаю / потихоньку / Пришли. Dessutom gärna ett kommatecken framför
”пожалуйста”)
- Наверно потаму что не самой, думай о харошем, и приятном всё будет
окей
(наверное / потому / со мной / хорошем)

En annan omständighet som bör vägas in i bedömningen är att det nu finns många människor i Ryssland som vuxit upp i andra delar av f.d. Sovjetunionen och fått minimal undervisning i ryska. För dem blir ryskan då framför allt ett muntligt språk. När de i sedan i vissa situationer behöver kommunicera skriftligen, så tenderar de att stava ord som de hör dem. För dessa personer kan SMS vara så gott som den enda situationen där de använder ryska i skrift.

Stavfelen i de två sista exemplen här ovan kan vara skrivna av en person som har begränsad vana att skriva på ryska, men kan lika väl vara ett exempel på ”язык падонкаф”, något som diskuteras i nästa avsnitt.

Talspråk/Lek med stil

Vissa SMS innehåller talspråkliga vändningar och uttryck eller stavningsvarianter som är så utstuderade, att de snarast kan betraktas som skämt eller sociala markörer av en särskild gemenskap (Just denna typa av meddelanden har så gott som alltid smileys inbakade i texten):

- В рию спросишь где:) унаги и бенто скок хочешь:-)
- Я спать . . . :) доброй те. . . :)
- Дуй курить:-)

Vidare har vi SMS som tänjer gränserna, leker med stilistiska medel. Här följer några olika kommenterade exempel.

Ryska internetanvändare har i olika diskussionsfora utvecklat en egen alternativ stavning av många vanliga ord. Detta ”alternativa språk” kallas ibland för ”язык падонкаф” eller ”олбанский език”.

Så här exemplifierar Gasan Guseynov (2008 – internetresurs 28) dessa avsiktliga fel:

Эрративы легко распознаются в тексте, если они построены как нарушение норм правописания (например, "аффтар" вместо "автор", "кросавчег" вместо

"красавчик", "превед" вместо "привет" и т.п.). В отличие от ошибок, которые возникают вследствие неграмотности (необученности грамоте) или безграмотности (в формах дислексии или нарочитого пренебрежения нормами правописания), эрратив предполагает как раз уверенное владение носителем языка нормой. Так, в интернет-сообществах, практикующих эрративы, от пишущих требуют владения "новой нормой". В сообществе "бесграмматных" написание "афтар" считается нарушением местной нормы – "аффтар", да и эрратив "бес грамматный" рекомендуется писать с одним "м", а также отдельно.

Vera Zvereva (2009) påpekar att detta språkbruk används som en markör för att avgränsa den egna gruppen från resten av världen:

Эрративы «падонковского» использовались юзерами для передачи множественных значений в различных ситуациях, для самовыражения, общения, установления иерархии и разделения участников коммуникации на «своих» и «чужих». Из обсуждений этого сленга пользователями видно, что «язык падонков» как узаконенный способ нарушения правил часто работает инструментом выделения той или иной группы «нарушителей» из общей среды юзеров. (Zvereva 2009:78)

Denna typ av medvetna lekfulla fel lever inte bara sitt liv på internet, utan har också funnit vägen till sms på ryska, som ju, per definition är en kanal för privat och ocensurerad kommunikation. I de följande två exemplen signalerar antagligen "понемат фсё эти" och "Слатких снов" en viss intimitet mellan korrespondenterna.

- Я знаю что ты не спиш.почему так делаеш?как понемат фсё эти?
- Слатких снов любимая моя я тебя люблю чмоки чмоки.

Men "язык падонкаф" är inte det enda sättet att vara lekfull i ett sms. I nästa exempel har avsändaren bytt ut bokstaven "ч" mot siffran 4. Ett bruk som är vanligt i SMS som skrivs med latinska alfabetet, men i ett meddelande med kyrillisk text nog mest är att betrakta som ett skämt. Följdriktigt avslutas meddelandet med en gubbe som räcker ut tungan ":-P".

- Ага, так лу4ше :-P

I stället för att säga "Du glömde kreditkortet", så kan man låta kortet själv "sätta ut en annons".

- ТОСКУУ БЕЗ НОЗУАНА... ОТДАМСЯ В НОРОШЕ РУКИ. ТВОЯ КРЕДИТКА :)

Följande SMS verkar vara hämtat från ett manus, där scenanvisningar är inramade med asterisker.

- *pril'nula k nemu I vzdohnula* u menya budet nastroenie skakat' v eti dni po strawnomu...

Här ett par exempel på lek med något mer högtidig och/eller äldre stil.

- Ваше Величество, я Вам сегодня говорил, что я Вас Люблю?
- Ясно:-) ну может свидимся:-)

Slutligen kan man ju också avsiktligt låta främmande språk kontaminera ryskan. Här följer några exempel på lekfull korsbefruktning mellan ryska och engelska:

- A doma tipa coffee nelzya sdelat' da? More than 1000?
- Баскетбол сорри для меня это одно и то же, или во что ты сегодня играл!
- Privet ofigenskaya! How are you?
- Good morning my love, tebe sms ne doxodilo? Prosti its very long maybe it wont come srazu :*
- Ай лав ю!

En närmare granskning kan eventuellt komma att visa att vissa användare systematiskt väljer att uttrycka olika saker på det språk som är kortast och effektivast. Detta går dock inte att undersöka närmare inom ramen för denna studie.

Avslutningsord

Mobiltelefonen har på bara ett par decennier vunnit ett så starkt fäste i våra liv att vi nu kan ha svårt att ens föreställa oss hur vi kunde leva och kommunicera utan dem så sent som i början av 90-talet. På samma sätt har SMS blivit en alldeles självklar kanal för att hålla kontakten och samordna våra göromål framför allt med vänner och bekanta, till exempel i situationer där vi av olika skäl inte kan ringa till varandra, eller i de fall en skriven kanal fungerar bättre. (T.ex. kan det vara smidigare att skicka ett sms med en mejladress snarare än att försöka diktera samma information.)

Även om SMS är en *asynkron* kommunikationskanal, används den ofta för nästan lika snabba replikskiften som vid chatt via internet. (På senare tid har alltför många mobiloperatörer börjat erbjuda obegränsade SMS för en klumpsumma, varför vi kan förvänta oss att flitiga användare alltmer kommer att närma sig språket i en internet-chatt, där man ofta bara skickar ett par ord åt gången.)

Liksom i undersökningar av SMS på andra språk än ryska, har vi även här kunnat se mängder av exempel på att skriven ryska i SMS ofta skiljer sig markant från det skrivna språket i andra sammanhang. Det lånar drag av talspråk och chatt-språk.

Som vi sett i undersökningen, verkar storleksbegränsningen på högst 70 kyrilliska tecken skapa ett stort behov av att hushålla med utrymmet i ryskspråkiga SMS, vilket gjort att en stor del av min rapport kommit att kretsa kring strategier för att spara på utrymmet.

SMS är ett *socialt* medium. Det handlar om att underhålla vänskaps- och kärleksband mellan människor. Känslor och attityder är därför viktiga. Men samtidigt vill användarna spara tid och utrymme. Detta har öppnat för riklig användning av smileys.

SMS är ett *privat* medium, där man gärna använder ord, symboler och förkortningar som markerar ett särskiljande från det publika rummet. Det kan t.ex. handla om kraftuttryck eller saker som inte är lämpade för tryck.

Denna undersökning har studerat förekomsten av olika företeelser i SMS på ryska språket. Utgångsmaterialet har varit betydligt större än i andra undersökningar som jag tagit del av (Från första början inhämtades nästan 60 000 SMS, även om sedan drygt hälften av dessa rensades bort i inledningsskedet.) Å andra sidan var samtliga SMS helt anonymiserade. Vi vet alltså inte vem som skrivit ett SMS eller till vem det skickats. Därför ser vi inte heller om något SMS utgör ett svar på något annat SMS i materialet, eller ens om ett visst SMS skickats från telefon eller dator.

Vidare forskning skulle exempelvis kunna försöka koppla olika språkliga företeelser till olika grupper av användare (åldersgrupper, könsfördelningar, utbildningsnivå etc.). Det vore också intressant att studera *kongruens* i språkliga företeelser: T.ex. genom att jämföra enstaka användares språkproduktion i SMS med hur de skriver i andra sammanhang. Man skulle också kunna studera i hur hög grad personer anpassar språket i sina SMS med avseende på meddelandets mottagare och andra situationsberoende variabler.

Framtiden

Som vi sett, betyder själva telefonens användargränssnitt mycket. I oktober 2008 lanserades iPhone i Ryssland (internetresurs 29) och den har, liksom andra typer av s.k. smartphones (internetresurs 30), vunnit stor popularitet. Dessa telefoner erbjuder vanligtvis ett fullt tangentbord på en tryckkänslig skärm. Det är därför troligt att redan ett material insamlat idag, tre år senare, skulle se annorlunda ut.

SMS som tjänst kan också vara på väg att minska i betydelse, eftersom den nu har konkurrens från en mängd andra mobila meddelandetjänster. (Se internetresurs 31.) Mellan internetanslutna smartphones går det att skicka meddelanden gratis, varvid konversationen vanligen består av korta meddelanden som utväxlas i hög takt. Det väcker, till exempel följande fråga ”Vilka språkliga skillnader går att finna mellan vanliga SMS, som debiteras per styck, och t.ex. gratis meddelanden via den mobila meddelandeapplikationen WhatsApp?

Jag är säker på att SMS- och IM (Instant messaging) fortsätter att utvecklas och förändras i hög takt och därför under en lång tid framöver kommer att bjuda på nya intressanta infallsvinklar att utforska.

Litteraturhänvisningar

Böcker och artiklar

Beasley, Robert E. 2009 “Short message service (SMS) texting symbols: A functional analysis of 10,000 cellular phone text messages.” *The Reading Matrix* 9, no. 2 (2009).

Bondarenko (2006): Бондаренко С.В., “Особенности культуры текстовой мобильной коммуникации”. *Известия высших учебных заведений. Северо-Кавказский регион. Общественные науки. Спецвыпуск*. 2006:7-9.

Chad C. Tossell, Philip Kortum, Clayton Shepard, Laura H. Barg-Walkow, Ahmad Rahmati, Lin Zhong 2012. “A longitudinal study of emoticon use in text messaging from smartphones”. *Computers in Human Behavior, Volume 28, Issue 2*. March 2012:659-663.

Michael M.J. Fischer 1986: “Ethnicity and the Post-Modern Arts of Memory”. *Clifford, James & Marcus, George E. (red.) (1986). Writing culture: the poetics and politics of ethnography: a School of American Research advanced seminar*. Berkeley: Univ. of California Press. pp. 194-

Granstrem 1954: Гранстрем Е. Э. “Сокращения древнейших славяно-русских рукописей”. *Труды Отдела древнерусской литературы / АН СССР. Ин-т рус. лит. (Пушкин. Дом); Отв. ред. В. П. Адрианова-Перетц*. Изд-во АН СССР, 1954. Том X. С. 427—434

Grinter, R. E. and M. Eldridge. 2001. “y do tngrs luv 2 txt msg?”. *W. Prinz, M. Jarke, Y. Rogers, K. Schmidt and V. Wulf (eds.): Proceedings of the Seventh European Conference on Computer-Supported Cooperative Work ECSCW '01*. Bonn, Germany. Dordrecht, Netherlands: Kluwer Academic Publishers, pp. 219-238.

Guseynov 2008: Гасан Гусейнов “Неполная коммуникация в блогосфере: эрративы и литуративы”, Доклад прочитан в Fitzwilliam College (University of Cambridge) 29 августа 2008 г (se internetresurs 28)

Hård av Segerstad, Ylva 2002. *Use and Adaptation of Written Language to the Conditions of Computer-Mediated Communication*. Department of Linguistics, Göteborg University, Sweden 2002 revised version

Koltunova 2002: Колтунова, Мария Викторовна. *Язык и деловое общение : Нормы. Риторика. Этикет: Учебное пособие для студентов вузов*, Москва, Экономическая литература 2002

Natusch, Barry 2005. Se internetresurs 3

Nikitin-Avdonina 2006: Никитин С.А., Авдонина М. Ю. «Приемы записи сообщения SMS: уподобление цифр буквам русского языка». *Индоевропейское языкознание и классическая филология-X (чтения памяти И.М.Тронского). Материалы международной конференции, проходившей 19-21 июня 2006 г. Отв. редактор Н.Н.Казанский*. – СПб.: Наука, 2006. – С.209-214. (Text hämtad från <http://www.philology.ru/linguistics2/nikitin-avdonina-06.htm> 2013-04-18)

Perry, Tekla S. 1992. “Electronic mail-E-mail at work.” *Spectrum, IEEE* 29.10 (1992): s. 24-28.

Rezabek, Landra L., and John J. Cochenour 1998. "Visual cues in computer-mediated communication: Supplementing text with emoticons." *Journal of Visual Literacy* 18.2 (1998): pp. 201-215.

Saenger, Paul 1997. *Space between words: The origins of silent reading*. Stanford University Press, 1997.

Zvereva, Vera 2009. «Язык падонкаф»: Дискуссии пользователей Рунета. *From Poets to Padonki: Linguistic Authority and Norm Negotiation in Modern Russian Culture (Slavica Bergensia 9)*, 2009

Internetresurser

- 1 *Happy Bday 2 U: Texting Turns 20*. http://www.huffingtonpost.ca/2012/12/03/texting-turns-20-sms_n_2233422.html (hämtad 2013-02-08)
- 2 *OMG, the text message turns 20. But has SMS peaked?*
<http://edition.cnn.com/2012/12/03/tech/mobile/sms-text-message-20> (hämtad 2013-02-08)
- 3 Natusch, Barry 2005. *Corpus of CMC Texting Signals, 602 SMS, chat and email expressions classified by 76 functions, May, 2005*.
<http://www.geocities.ws/bnatusch/textsigs1.html> (hämtad 2013-03-14)
- 4 <http://sv.wikipedia.org/wiki/Runsten> (hämtad 2013-03-18)
- 5 *Новая газета 2013-05-20: О «Фейсбуке» Философ Михаил ЭПШТЕЙН: «Это росток новой цивилизации, сетевого коммунизма»*
<http://www.novayagazeta.ru/arts/58202.html?print=1> (hämtad 2013-05-24)
- 6 *3GPP Recommendation 23.038 Alphabets and language-specific information*
<http://www.3gpp.org/ftp/Specs/html-info/23038.htm>
- 7 *3GPP Recommendation 23.040 Technical realization of the Short Message Service (SMS)*
<http://www.3gpp.org/ftp/Specs/html-info/23040.htm>
- 8 *Портал сообщений (SMS+ и MMS+)*
http://moscow.megafon.ru/services/communicate/sms_.html (hämtad 2013-02-08)
- 9 *Affärsvärlden: Telia lägger ned telegramverksamheten*
<http://www.affarsvarlden.se/hem/nyheter/article2537715.ece> (hämtad 2013-03-10)
- 10 *Центральный Телеграф: Тарифы на услуги телеграфной связи*
<http://www.moscow.cnt.ru/telegram/tarif.php> (hämtad 2013-03-10)
- 11 <http://ru.wikipedia.org/wiki/Пробел> (hämtad 2013-02-21)
- 12 http://ru.wikipedia.org/wiki/Реформа_русской_орфографии_1918_года (hämtad 2013-03-21)
- 13 <http://en.wikipedia.org/wiki/Interpunct> (hämtad 2013-02-23)

- 14 <http://en.wikipedia.org/wiki/Multi-tap> (hämtad 2013-02-23)
- 15 <http://www.rusyaz.ru/pr/> (hämtad 2013-03-07)
- 16 <http://russia.mobycity.ru/1602.html> (hämtad 2013-02-15)
- 17 http://www-support-downloads.sonymobile.com/t700/userguide_SV_T700_1215-9394.1.pdf (hämtad 2013-03-07)
- 18 <http://sasha-siniy.livejournal.com/373414.html> (hämtad 2013-02-15)
- 19 http://ru.wikipedia.org/wiki/ISO_9 (hämtad 2013-02-13)
- 20 <http://tt.se/tt-spraket/navigation/andra-sprak/ryska/> (hämtad 2013-02-13)
- 21 http://ru.wikipedia.org/wiki/Азбука_Морзе (hämtad 2013-03-07)
- 22 <http://sasha-siniy.livejournal.com/373414.html?thread=3874214> hämtad 2013-02-15)
- 23 <http://news.cnet.com/2100-1023-957817.html> (hämtad 2013-05-11)
- 24 <http://www.snopes.com/computer/internet/smiley.asp> (hämtad 2013-05-11)
- 25 <http://sv.wikipedia.org/wiki/T9> (hämtad 2013-03-13)
- 26 <http://en.wikipedia.org/wiki/Autocorrection> (hämtad 2013-03-13)
- 27 <http://www.damnyouautocorrect.com/> (hämtad 2013-03-13)
- 28 Гасан Гусейнов “*Неполная коммуникация в блогосфере: эрративы и литуративы*”, Доклад прочитан в Fitzwilliam College (University of Cambridge) 29 августа 2008 г <http://speakrus.ru/gg/litulative.htm> (hämtad 2013-05-25)
- 29 http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_iPhone (hämtad 2013-03-27)
- 30 <http://en.wikipedia.org/wiki/Smartphone> (hämtad 2013-03-27)
- 31 http://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_instant_messaging_clients (hämtad 2013-03-27)